

YTTRANDE

Dnr: KF2024/VO1/19

2024-10-23

Till Utbildningsdepartementet

Konstfacks yttrande avseende Skolverkets redovisning av uppdrag om ett nationellt professionsprogram

Konstfack har av regeringen ombetts att lämna synpunkter på Skolverkets redovisning av uppdrag om ett nationellt professionsprogram. Konstfacks kommentarer och synpunkter redovisas nedan.

Inledning

Konstfack ställer sig positiv till förslaget om ett nationellt professionsprogram samt att stora delar av programmet i fråga genomförs vid lärosäten. Förslaget väcker dock en del frågor, dessa hanteras nedan.

Vilka kurser som kan ingå i det nationella professionsprogrammet

Även om Skolverket skriver fram ett ramverk för vilken typ av kurser som kan ingå i professionsprogrammet saknas närmare tydlighet kring programmets/kursernas innehåll. Av förslaget framgår inte heller var och när bedömningen av huruvida en kurs går att räkna till professionsprogrammet kommer att genomföras. Det är av största vikt att detta tydliggörs så att inte huvudmän, lärare och lärosäten hamnar i en situation där de lagt tid och pengar på en kurs som i slutändan inte räknas som kompetensutvecklande eller meriterande inom ramen för professionsprogrammet.

Finansiering

Det saknas tydlighet i förslaget kring hur finansieringen av de kurser som ska ingå i professionsprogrammet kommer att se ut. Skolverket skriver att många av kurserna i professionsprogrammet ska utgöras av kurser i lärosätenas reguljära kursutbud. För att det ska vara möjligt för lärosätena att erbjuda kurser inom ramen för professionsprogrammet ser Konstfack att utbildningsuppdraget kommer att behöva utökas.

Vidare behandlar förslaget inte någon ersättningsmodell för kurserna i fråga och inte heller huruvida den kommer att se olika ut för kurser inom det reguljära kursutbudet och för uppdragsutbildning inom ramen för professionsprogrammet. Då utveckling av kurser för professionsprogrammet kommer att vara resurskrävande anser Konstfack att det, åtminstone

till en början, vore lämpligt med ett ekonomiskt stöd som möjliggör för lärosätena att genomföra detta arbete. Vidare vet vi av tidigare erfarenhet att lärare på grund av hög arbetsbelastning kan ha svårt att slutföra utbildning. För att inte den ekonomiska osäkerheten för lärosätena ska bli för stor bör ersättningsmodellen ta detta i beaktande, exempelvis genom att ändra fördelningen mellan HST och HPR till att lärosätena får en proportionerligt större intäkt när studenterna registrerar sig på kurser jämfört med när de slutför dem.

Meriteringsnivåerna

Konstfack ser ett glapp mellan meriteringsnivå 2 och 3 och funderar därför över huruvida en till meriteringsnivå motsvarande masterexamen skulle vara lämplig att införa. Som förslaget ser ut krävs det nämligen för meriteringsnivå 3 en examen på forskarnivå samtidigt som det inte ges utrymme inom professionsprogrammet att nå fram till en sådan examen. Kopplat till det undrar Konstfack vem som ska ansvara för att lärare bereds möjlighet att nå nivå 3.

Konstfack önskar även lyfta den stora bristen på doktorandplatser inom humaniora och samhällsvetenskap. För att det ska finnas reella möjligheter att uppnå nivå 3 måste regeringen även besluta om satsningar som möjliggör för lärosätena att skapa fler doktorandplatser.

VAK

Skolverket gör bedömningen att det kan finnas skäl att ta fram flera inriktningar av VAK, exempelvis för speciallärare och lärare i olika årskurser i skolan. Konstfack vill här understryka de praktisk-estetiska ämnenas särart. Undervisningsskicklighet i ett praktiskt-estetiskt ämne är inte detsamma som undervisningsskicklighet i ett teoretiskt ämne. Konstfack anser därför att det vore positivt med en inriktning av VAK för de praktisk-estetiska ämnena som, även om de skiljer sig mycket åt, har så pass mycket gemensamt att en gemensam inriktning borde vara möjlig.

Ikraftträdande och övergångsbestämmelser för det nationella professionsprogrammet

Konstfack instämmer i behovet av att skjuta fram ikraftträdandet av bestämmelserna i skollagen kring det nationella professionsprogrammet. Mot bakgrund av att så mycket kring innehållet i professionsprogrammets kurser fortfarande är oklart anser dock Konstfack att det inte är rimligt med ett ikraftträdande redan hösten 2025.

Beslut

Ärendet har beslutats av prefekt Annelie Holmberg efter föredragning av Erika Johansson, administrativ studierektor på Institutionen för bild- och slöjdpedagogik (IBIS).

Annelie Holmberg
Prefekt

Erika Johansson
Administrativ studierektor